

est domum Domini: & adoravit, & venit in domum suam petivitque ut ponerent ei panem, & comedit.

21 Dixerunt autem ei servi sui: Quis est sermo, quem fecisti? propter infantem, cum adhuc vivet, jejunasti & flebas: mortuo autem puerō, surrexisti, & comedisti panem.

22 Qui ait: Propter infantem, dum adhuc vivet, jejunavi & flevi: dicebam enim: Quis fecit si forte donet eum mihi Dominus, & vivat infans?

23 Nunc autem quia mortuus est, quare jejunem? Nunquid potero revocare eum amplius? ego vadam magis ad eum: ille vero non reveretur ad me.

24 Et consolatus est David Bethsabee uxorem suam, ingressusque ad eam, dormivit cum ea: quæ genuit filium, & vocavit nomen ejus SALOMON, & Dominus dilexit eum.

25 Misisque in manu Nathan Prophetæ, & vocavit nomen ejus, AMABILIS DOMINO, eo quod diligenter eum Dominus.

26 * Igitur pugnabat Joab contra Rabbath filiorum Ammon, & expugnabat urbem regiam.

27 Miliisque Joab nuntios ad David, dicens: Dimicavi adverbum Rabbath, & capienda est Urbs aquarum.

28 Nunc igitur congrega reliquam partem populi, & obside civitatem, & cape eam: ne cum a me vaftata fuerit urbs, nomini meo adscribatur victoria.

29 Congregavit itaque David omnem populum, & profectus est adverbum Rabbath: cumque dimicasset, cepit eam.

30 Et tulit diadema regis eorum de capite ejus, pondo auri talentum, habens gemmas pretiosissimas, & impositum est super caput David. Sed & prædam civitatis asportavit multam valde:

31 Populum quoque ejus adducens servavit, & circumegit super eos ferrata carpenta: divisitque cultris, & traduxit in typo laterum: sic fecit universis civitatibus filiorum Ammon: & reveritus est David, & omnis exercitus in Jerusalem.

* 1. Par.
10. I.

C A P U T XIII.

Absalom, propter incestum cum forore Thamar, fratrem Amnon inter epulas occidit: iratoque patre, profugus ad regem Gessur, tribus annis ibi permanuit.

1 Factum est autem post hæc, ut Absalom filii David fororem speciosissimam vocabulo Thamar, adamaret Amnon filius David,

2 Et deperiret eam valde, ita ut propter amorem ejus ægrotaret: quia cum esset virgo, difficile ei videbatur ut quippiam inhonesta ageret cum ea.

3 Erat autem Amnon amicus, nomine Jonadab filius Semmae fratris David, vir prudens valde.

4 Qui dixit ad eum: Quare sic attenuaris mācie fili regis per singulos dies? cur non indicas mihi? Dixitque ei Amnon: Thamar fororem fratris-meī Absalom amo.

5 Cui respondit Jonadab: Cuba super lectrum tuum, & languorem simula: cumque venerit pater tuus ut visitet te, dic ei: Veniat, ore, Thamar foror mea, ut det mihi cibum, & faciat pulmentum, ut comedam de manu ejus.

6 Accubuit itaque Amnon, & quasi ægrotare cœpit: cumque venisset rex ad visitandum eum, ait Amnon ad regem: Veniat, obsecro, Thamar foror mea, ut faciat in oculis meis duas forbitiunculas, & cibum capiam de manu ejus.

7 Misit ergo David ad Thamar domum, dicens: Veni in domum Amnon fratris tui, & fac ei pulmentum.

8 Venitque Thamar in domum Amnon fratris sui: ille autem jacebat: quæ tollens farinam commisicit: & liquefaciens, in oculis ejus coxit forbitiunculas.

9 Tollensque quod coxerat, effudit & posuit coram eo, & noluit comedere, dixitque Amnon: Ejicite universos a me. Cumque ejecissent omnes,

10 Dixit Amnon ad Thamar: Infer cibum in conclave, ut veskar de manu tua. Tulit ergo Thamar forbitiunculas, quas fecerat, & intulit ad Amnon fratrem suum in conclave.

212 LIBER II. REGUM, CAP. XIII.

11 Cumque obtulisset ei cibum, apprehendit eam, & ait: Veni, cuba mecum foror mea.

12 Quæ respondit ei: Noli frater mi, noli opprimere me, neque enim hoc fas est in Israel: noli facere stultianam hanc.

13 Ego enim ferrenon potero opprobrium meum, & tu eris quasi unus de infipientibus in Israel: quia potius loquere ad regem, & non negabit me tibi.

14 Noluit autem acquiescere precibus ejus, sed prevalens viribus oppressit eam, & cubavit cum ea.

15 Et exosam eam habuit Amnon odio magni nimis: ita ut majus esset odium, quo oderat eam, amore quo ante dilexerat. Dixitque ei Amnon: Surge, & vade.

16 Quæ respondit ei: Majus est hoc malum, quod nunc agis aduersum me, quam quod ante fecisti, expellens me. Et noluit audire eam:

17 Sed vocato pueru, qui ministrabat ei dixit: Ejice hanc a me foras, & clade ostium post eam.

18 Quæ induita erat talari tunica: hujuscemodi enim filia regis virgines velibus utebantur. Ejecit itaque eam minister illius foras: clausitque foras post eam.

19 Quæ aspergens cinerem capiti suo, scissa talari tunica, impositisque manibus super caput suum, ibat ingrediens, & clamans.

20 Dixit autem ei Absalom frater suus: Numquid Amnon frater tuus concubuit tecum? sed nunc foror tace, frater tuus est: neque affligas cor tuum pro hac re. Manit itaque Thamar contabescens in domo Absalom fratris sui.

21 Cum autem audisset rex David verba haec, contristatus est valde, & noluit contristare spiritum Amnon filii sui, quoniam diligebat eum, quia primogenitus erat ei.

22 Porro non est locutus Absalom ad Amnon nec malum, nec bonum:oderat enim Absalom Amnon, eo quod violasset Thamar sororem suam.

23 Factum est autem post tempus biennii, ut tonderentur oves Absalom in Baalhafor, quæ est juxta Ephraim; & vocavit Absalom omnes filios regis,

24 Ve.

LIBER II. REGUM, CAP. XIII. 213

24 Venitque ad regem, & ait ad eum: Ecce tonderentur oves servi tui: veniat, oro, rex cum servis suis ad servum suum.

25 Dixitque rex ad Absalom: Noli fili mi, noli rogare ut veniamus omnes, & gravemus te. Cum autem cogeret eum, & noluisset ire, benedixit ei.

26 Et ait Absalom: Si non vis venire, veniat, obsecro, nobiscum falem Amnon frater meus. Dixitque ad eum rex: Non est necesse ut vadat tecum.

27 Coegit itaque Absalom eum, & dimisit cum eo Amnon & universos filios regis. Feceratque Absalom convivium quasi convivium regis.

28 Praecepérat autem Absalom pueris suis, dicens: Observate cum temulentus fuerit Amnon vino, & dixerit vobis: Percutite eum & interficite, nolite timere: ego enim sum qui præcipio vobis: roboramini, & estote viri fortes.

29 Fecerunt ergo pueri Absalom aduersum Amnon, sicut præcepérat eis Absalom. Surgentesque omnes filii regis, ascenderunt singuli mulas suas, & fugerunt.

30 Cumque adhuc pergerent in itinere, fama pervenit ad David, dicens: Percussit Absalom omnes filios regis, & non remansit ex eis saltem unus.

31 Surrexit itaque rex, & scidit vestimenta sua, & cecidit super terram, & omnes servi illius, qui assistebant ei, sciderunt vestimenta sua.

32 Respondens autem Jonadab filius Semmaz fratris David, dixit: Ne astimet dominus meus rex, quod omnes pueri filii regis occisi sunt: Amnon solus mortuus est, quoniam in ore Absalom erat positus ex die qua opprimit Thamar fororem ejus.

33 Nunc ergo ne ponat dominus mens rex super eos suum verbum istud, dicens: Omnes filii regis occisi sunt: quoniam Amnon solus mortuus est.

34 Fugit autem Absalom: & elevavit puer speculator oculos suos, & aspexit: & ecce populus multus veniebat per iter devium ex latere montis.

O 3

25

314 LIBER II. REGUM, CAP. XIV.

35 Dixit autem Jonadab ad regem: Ecce filius regis adfunt: juxta verbum servi tui sic factum est.

36 Cumque cessasset loqui, apparuerunt & filii regis: & intrantes levaverunt vocem suam, & fleverunt: sed & rex & omnes servi ejus fleverunt plorant magno nimis.

37 Porro Absalom fugiens, abiit ad Tholomai filium Ammiud regem Gessur. Luxit ergo David filium suum cunctis diebus.

38 Absalom autem cum fugisset, & venisset in Gessur, fuit ibi tribus annis.

39 Cessavitque rex David persequi Absalom, eo quod consolatus eset super Amnon interitu.

CAPUT XIV.

Absalom mulieris Thecuitæ solertia revocari curat joab a Gessur in Jerusalen; de pulchritudine & filii Absalom, qui biennio post redditum faciem patris non vidit, donec messem Joab incendi jussit.

1 *Intelligens autem Joab filius Sarvæ, quod cor regis versum esset ad Absalom,*

2 *Misit Thecuam, & tulit inde mulierem sapientem: dixitque ad eam: Lugere te simula, & induere ueste lugubri, & ne ungaris oleo, ut sis quasi mulier jam plurimo tempore lugens mortuum;*

3 *Et ingredieris ad regem, & loqueris ad eum sermones hujuscemodi. Posuit autem Joab verba in ore ejus.*

4 *Iraque cum ingressa fuisset mulier Thecuitis ad regem, cecidit coram eo super terram: & adoravit, & dixit: Serva me rex.*

5 *Et ait ad eam rex: Quid cause habes? Quæ respondit: Heu, mulier vidua ego sum: mortuus est enim vir meus.*

6 *Et ancillæ tuæ erant duo filii: qui rixati sunt adversum se in agro, nullusque erat, qui eos prohibere posset: & percussit alter alterum, & interfecit eum.*

7 *Et ecce consurgens universa cognatio adversum ancillam tuam, dicit: Trade eum, qui percussit fratrem suum, ut occidamus eum pro anima fratris sui, quem interfecit, & deleamus haeredem: & querunt extingue scintillam meam,*

quæ

LIBER II. REGUM, CAP. XIV. 315

quæ relicta est, ut non superfit viro meo nomen, & reliquie super terram.

8 *Et ait rex ad mulierem: Vade in domum tuam, & ego jubebo pro te.*

9 *Dixitque mulier Thecuitis ad regem: In me, domine mi rex, sit iniquitas, & in domum patris mei: rex autem & thronus ejus sit innocens.*

10 *Et ait rex: Qui contradixerit tibi, adduc eum ad me, & ultra non addet ut tangat te.*

11 *Quæ ait: Recordetur rex Domini Dei sui, ut non multiplicentur proximi sanguinis ad ulciscendum, & nequaquam interficiant filium meum. Qui ait: Vivit Dominus, quia non cadet de capillis filii tui super terram.*

12 *Dixit ergo mulier: Loquatur ancilla tua ad dominum meum regem verbum. Et ait: Loquere.*

13 *Dixitque mulier: Quare cogitasti hujuscemodi rem contra populum Dei, & locutus est rex verbum istud, ut peccet, & non reducat ejusmodum suum?*

14 *Omnis morimur, & quasi aquæ dilabimur in terram, quæ non revertuntur: *nec vult Deus *Ezecl. 1. 32. perire animam, sed retrahat cogitans, ne penitus pereat qui abjectus est.*

15 *Nunc igitur veni, ut loquar ad dominum meum regem verbum hoc, præsente populo. Et dixit ancilla tua: Loquar ad regem, si quo modo faciat rex verbum ancillæ sue.*

16 *Et audivit rex, ut liberaret ancillam suam de manu omnium, qui volebant de hereditate Dei delere me, & filium meum simul.*

17 *Dicat ergo ancilla tua, ut fiat verbum domini mei regis sicut sacrificium. Sicut enim Angelus Dei, sic est dominus meus rex, ut nec benedictione, nec maledictione moveatur: unde & Dominus Deus tuus est tecum.*

18 *Et respondens rex, dixit ad mulierem: Ne abscondas a me verbum, quod te interrogo. Dicunque ei mulier: Loquere domine mi rex.*

19 *Et ait rex: Numquid manus Joab tecum est in omnibus ipsis? Respondit mulier, & ait: Per salutem animæ tuæ, domine mi rex, nec ad finistram, nec ad dexteram est, ex omnibus his, quæ*

0 4

locu.

Iocutus est dominus meus rex: servus enim tuus Joab, ipse praecepit mihi, & ipse posuit in os ancillæ tuae omnia verba haec.

20 Ut verterem figuram sermonis hujus, servus tuus Joab praecepit istud: tu autem domine mi rex, sapiens es, sicut habet sapientiam Angelus Dei, ut intelligas omnia super terram.

21 Et ait rex ad Joab: Ecce placatus feci verbum tuum: vade ergo, & revoca puerum Absalom.

22 Cadenque Joab super faciem suam in terram, adoravit & benedixit regi: & dixit Joab: Hodie intellexit servus tuus, quia inveni gratiam in oculis tuis, domine mi rex: fecisti enim sermonem servi tui.

23 Surrexit ergo Joab & abiit in Gessur, & adiuxit Absalom in Jerusalēm.

24 Dixit autem rex: Revertatur in domum suam, & faciem meam non videat. Reversus est itaque Absalom in domum suam, & faciem regis non vidit.

25 Porro sicut Absalom, vir non erat pulcher in omni Israhel, & decorus nimis: a vestigio pedis usque ad verticem non erat in eo ulla macula.

26 Et quando tondebat capillum (semel autem in anno tondebar, quia gravabat eum cœfaries) ponderabat capillos capitum sui ducentis scilicet, pondere publico.

27 Nati sunt autem Absalom filii tres: & filia una nomine Thamar, elegantis formæ.

28 Manesque Absalom in Jerusalēm duobus annis, & faciem regis non vidit.

29 Misit itaque ad Joab, ut mitteret eum ad regem, qui noluit venire ad eum. Cumque secundo misisset, & ille noluissest venire ad eum,

30 Dixit servis suis: Scitis agrum Joab juxta agrum meum, habentem messem hordei: ite igitur, & succendite eum igni. Succenderunt ergo servi Absalom segetem igni. Et venientes servi Joab, scissis vestibus suis, dixerunt: Succenderunt servi Absalom partem agri igni.

31 Surrexitque Joab, & venit ad Absalom in domum ejus, & dixit: Quare succenderunt servi tui segetem meam igni?

32 Et respondit Absalom ad Joab: Misisti ad te obfletrans ut venires ad me, & mitterem te ad regem, & diceres ei: Quare veni de Gessur? melius mihi erat ibi esse: obsecro ergo ut videam faciem regis: quod si memor est iniquitatis meæ, interficiat me.

33 Ingressus itaque joab ad regem, nuntiavit ei omnia: vocatusque est Absalom, & intravit ad regem, & adoravit super faciem terræ coram eo: osculatusque est rex Absalom.

CAPUT XV.

Absalom conciliato sibi populi favore, adversus patrem conjurat in Hebron, quem pater fugit, paucis cum area remissis; & inter alios Chusai remittitur, dissipatus consilium Achitophel.

1 Igitur post hæc fecit sibi Absalom currus, & equites, & quinquaginta viros, qui præcederent eum.

2 Et mane consurgens Absalom, stabat juxta introitum portæ, & omnem virum, qui habebat negotium ut veniret ad regis judicium, vocabat Absalom ad se, & dicebat: De qua civitate es tu? Qui respondens aiebat: Ex una tribu Israel ego sum servus tuus.

3 Respondebatque ei Absalom: Videntur mihi sermones tui boni & justi! Sed non est qui te audiatur constitutus a rege. Dicebatque Absalom:

4 Quis me constitutus judicem super terram, ut ad me veniant omnes, qui habent negotium, & juste judicem?

5 Sed & cum accederet ad eum homo ut fatigaret illum, extendebat manum suam, & apprehendens, osculabatur eum,

6 Faciebatque hoc omni Israhel venienti ad judicium, ut audiretur a rege, & sollicitabat corda virorum Israhel.

7 Post quadraginta autem annos, dixit Absalom ad regem David: Vadam, & reddam vota mea quæ vovi Domino in Hebron.

8 Vovens enim vovit servus tuus, cum esset in Gessur Syriae, dicens: Si reduxerit me Dominus in Jerusalēm, sacrificabo Domino.

9 Dixitque ei Rex David: Vade in pace. Et surrexit, & abiit in Hebron.

10 Misit autem Absalom exploratores in universas tribus Israel, dicens: Statim ut audieritis clangorem buccinæ, dicite: Regnavit Absalom in Hebron.

11 Porro cum Absalom ierunt ducenti viri de Jerusalem vocati, euntes simplici corde, & causam penitus ignorantes.

12 Accersivit quoque Absalom Achitophel Gilionitem consiliarium David, de civitate sua Gilo. Cumque immolaret victimas, facta est conjuratio valida, populisque concurrens augebatur cum Absalom.

13 Venit igitur nuntius ad David dicens: Toto corde universus Israel sequitur Absalom.

14. Et ait David servis suis, qui erant cum eo in Jerusalem: Surgite, fugiamus: neque enim erit nobis effugium a facie Absalom: festinate egredi, ne forte veniens occupet nos, & impellat super nos ruinam, & percutiat civitatem in ore gladii.

15 Dixeruntque servi regis ad eum: Omnia quæcumque præcepérunt Dominus noster rex, libenter exequemur servi tui.

16 Egressus est ergo rex, & universa domus ejus pedibus suis: & dereliquit rex decem mulieres concubinas ad custodiendam domum.

17 Egressusque rex & omnis Israel pedibus suis, stetit procul a domo:

18 Et universi servi ejus ambulabant juxta eum, & legiones Cerethi, & Phelethi, & omnes Gethæi, pugnatores validi, sexcepti viri, qui fecuti eum fuerant de Geth pedites, præcedebant regem.

19 Dixit autem rex ad Ethai Gethæum: Cur venis nobiscum? revertere, & habita cum rege, quia peregrinus es, & egressus es de loco tuo.

20 Héri venisti, & hodie compelleris nobiscum egredi? ego autem vadam quo iturus sum: revertere, & reduc tecum fratres tuos, & Dominus faciet tecum misericordiam, & veritatem, quia ostendisti gratiam & fidem.

21 Et respondit Ethai regi, dicens: Vivit Dominus, & vivit dominus meus rex, quoniam in quocumque loco fueris domine mi rex, vive in morte, vive in vita, ibi eris servus tuus.

22 Et ait David Ethai: Veni, & transi. Et transiit Ethai Gethæus, & omnes viri qui cum eo erant, & reliqua multitudo.

23 Omnesque flebant voce magna, & universus populus transibat: rex quoque transgrediebatur torrentem Cedron, & cunctus populus incedebat contra viam, qua respicit ad defertum.

24 Venit autem & Sadoc sacerdos, & universi Leviti cum eo, portantes arcam federis Dei, & deposituerunt arcam Dei: & ascendit Abiathar, donec expletus esset omnis populus, qui egressus fuerat de civitate.

25 Et dixit rex ad Sadoc: Reporta arcam Dei in urbem: si invenero gratiam in oculis Domini reduc me, & ostendet mihi eam, & tabernaculum suum.

26 Si autem dixerit mihi: Non places: praefeo sum, faciat quod bonum est coram se.

27 Et dixit rex ad Sadoc sacerdotem: Ovidens revertere in civitatem in pace: & Achimaas filius tuus, & Jonathas filius Abiathar duo filii vestri, sint vobiscum.

28 Ecce ego abscondar in campestribus deserti, donec veniat sermo a vobis indicans mihi.

29 Reportaverunt ergo Sadoc, & Abiathar arcam Dei in Jerusalem: & manferunt ibi.

30 Porro David ascendebat Clivum olivarum scandens & flens, nudis pedibus incedens, & opero capite, sed & omnis populus, qui erat cum eo, opero capite ascendebat plorans.

31 Nuntiatum est autem David quod & Achitophel esset in conjuratione cum Absalom, dixitque David: Infatua, quæ, Domine consilium Achitophel.

32 Cumque ascenderet David summitatem montis, in quo adoratus erat Dominum, ecce occurrit ei Chusai Arachites, scissa ueste, & terra pleno capite.

33 Et dixit ei David: Si veneris tecum, eris mihi oneris:

34 Si autem in civitatem revertaris, & dixeris Absalom: Servus tuus sum, rex: sicut fui servus patris tui, sic ero servus tuus: dissipabis consilium Achitophel.

35 Habes autem tecum Sadoc, & Abiathar sacerdotes: & omne verbum quodcumque audieris de domo regis, indicabis Sadoc, & Abiathar sacerdotibus.

36 Sunt autem cum eis duo filii eorum Achimaas filius Sadoc, & Jonathas filius Abiathar; & mittentis per eos ad me omne verbum quod audieritis.

37 Veniente ergo Chusai amico David in civitatem, Absalom quoque ingressus est Hierusalem.

CAPUT XVI.

Sibæ cibaria adferenti ac detractori confert bona Miphobeth. Semei maledicentem occidi vetat. Absalom Jerusalem ingressus consilio Achitophel ad concubinas patris sui publice ingreditur.

1 Cumque David transisset paululum montis verticem, apparuit Siba puer Miphobeth in occursum ejus, cum duabus asinis, qui oneratis erant ducentis panibus, & centum alligaturis uvae pascae, & centum massis palatharum, & utre vini.

2 Et dixit rex Sibæ: Quid sibi voluntæ? Responditque Siba: Asini, domesticis regis ut se deant, panes & palathæ ad vescendum pueris tuis: vim autem ut bibat si quis defecerit in deserto.

3 Et ait rex: Ubi est filius domini tui? * Responditque Siba regi: Remansit in Jerusalem, dicens: Hodie restituet mihi domus Israel regnum patris mei.

4 Et ait rex Sibæ: Tua sint omnia que fuerunt Miphobeth. Dixitque Siba: Oro ut inventiam gratiam coram te, domine mi rex.

5 Venit ergo rex David usque Bahurim: & ecce egrediebatur inde vir de cognatione domus Saul, nomine Semei, filius Gera, procedebatque egrediens, & * maledicebat,

6 Mittebatque lapides contra David, & contra uni-

* Infra
19. 27.

* 3. Reg.
2. 3.

universos servos regis David: omnis autem populus, & universi bellatores, a dextro, & a sinistro latere regis incedebant.

7 Ita autem loquebatur Semei cum malediceret regi: Egressere, egedere vir sanguinum, & vir Belial.

8 Reddidit tibi Dominus universum sanguinem domus Saul: quoniam invasisti regnum pro eo, & dedit Dominus regnum in manu Absalom filii tui, & ecce premunt te mala tua quoniam vir sanguinum es.

9 Dixit autem Abisai filius Sarviæ regi: Quare maledicit canis hic mortuus domino meo regi? vadam, & amputabo caput ejus.

10 Et ait rex: Quid mihi & vobis est filii Sarviae? dimittite eum, ut maledicat: Dominus enim præcepit ei ut malediceret David: & quis est qui audeat dicere, quare sic fecerit?

11 Et ait rex Abisai, & universis servis suis: Ecce filius meus, qui egressus est de utero meo, querit animam meam: quanto magis nunc filius Jemini? dimittite eum, ut maledicat juxta præceptum Domini:

12 Si forte respiciat Dominus afflictionem meam: & reddit mihi Dominus bonum pro maledictione hac hodierna.

13 Ambulabat itaque David & socii ejus per viam cum eo. Semei autem per jugum montis ex latere, contra illum gradiebatur, maledicens, & mittens lapides adversum eum, terramque spargens.

14 Venit itaque rex, & universus populus cum eo iassus, & resociati sunt ibi.

15 Absalom autem & omnis populus ejus ingredi sunt Jerusalem, sed & Achitophel cum eo.

16 Cum autem venisset Chusai Arachites amicus David ad Absalom, locutus est ad eum: Salve rex, salve rex.

17 Ad quem Absalom: Haec est, inquit gratia tua ad amicum tuum? quare non ivisti cum amico tuo?

18 Responditque Chusai ad Absalom: Nequam: quia illius ero, quem elegit Dominus, & omnis

222 LIBER II. REGUM, CAP. XVII.

omnis hic populus, & universus Israel, & cum eo manebo.

19 Sed ut & hoc inferam, cui ego serviturus sum: nonne filio regis? sicut parui patri tuo, ita parebo & tibi.

20 Dixit autem Absalom ad Achitophel: Initiate consilium quid agere debeamus.

21 Et ait Achitophel Absalom: Ingredere ad concubinas patris tui, quas dimisit ad custodiendum domum: ut cum audierit omnis Israel quod fœdaveris patrem tuum, roborentur tecum manus eorum.

22 * Tertenderunt ergo Absalom tabernaculum in solario, ingressusque est ad concubinas patris sui coram universo Israel.

23 Consilium autem Achitophel, quod dabant in diebus illis, quasi si quis confuleret Deum: sic erat omne consilium Achitophel, & cum esset cum David, & cum esset cum Absalom.

C A P U T XVII.

Chusai dissipat consilium Achitophel, de obrenendo statim Davide, idque per nuntios indicat Davidi, qui consilio Chusai transit Jordanem, quare se suspendit Achitophel: tres amici David munera adferunt, ne ejus populus necessariis egenis deficeret.

1 **D**ixit ergo Achitophel ad Absalom: Eligam mihi duodecim millia virorum, & consurgens persequar David hac nocte.

2 Et irruens super eum (quippe qui lassus est, & solitus manibus) percutiam eum: cumque fagerit omnis populus, qui cum eo est, percutiam regem desolatum.

3 Et reducam universum populum, quomodo unus homo reverti solet: unum enim virum tu quæris: & omnis populus erit in pace.

4 Placuisse sermo ejus Absalom, & cunctis majoribus natu Israel.

5 Ait autem Absalom: Vocate Chusai Arachiten, & audiamus quid etiam ipse dicat.

6 Cumque venisset Chusai ad Absalom, ait Absalom ad eum: Hujuscemodi sermonem locutus est Achitophel: facere debemus an non? quod das consilium?

7

LIBER II. REGUM, CAP. XVII. 223

7 Et dixit Chusai ad Absalom: Non est bonum consilium, quod dedit Achitophel hac vice.

8 Et rursum intulit Chusai: Tu nosti patrem tuum, & viros, qui cum eo sunt, esse fortissimos & amaro animo, veluti si ursa raptis catus in saltu sœviat: sed & pater tuus vir belator est, nec morabitur cum populo.

9 Forfitan nunc latitat in foveis, aut in uno quo voluerit, loco: & cum ceciderit unus quilibet in principio, audiet quicunque audierit, & dicet: Facta est plaga in populo qui sequebatur Absalom.

10 Et fortissimus quisque, cujus cor est quasi leonis, pavore solvetur: scit enim omnis populus Israel fortem esse patrem tuum, & robustos omnes qui cum eo sunt.

11 Sed hoc mihi videtur rectum esse consilium: Congregetur ad te universus Israel, a Dan usque Bersabee, quasi arena maris innumerabilis: & tu eris in medio eorum.

12 Et irruemus super eum in quocumque loco inventus fuerit: & operiemus eum, sicut cadere folet ros super terram: & non relinquemus de viris, qui cum eo sunt, ne unum quidem.

13 Quod si urbem aliquam fuerit ingressus, circumdabit omnis Israel civitati illi funes, & trahemus eam in torrentem, ut non reperiatur ne calculus quidem ex ea.

14 Dixitque Absalom, & omnes viri Israel: Melius est consilium Chusai Arachitæ, consilio Achitophel. Domini autem nutu dissipatum est consilium Achitophel utile, ut induceret Dominus super Absalom malum.

15 Et ait Chusai Sadoc & Abiathar sacerdotibus: Hoc & hoc modo consilium dedit Achitophel Absalom, & senioribus Israel: & ego tale & tale dedi consilium.

16 Nunc ergo mittite cito, & nuntiate David, dicentes: Ne moreris nocte hac in campestribus deserti, sed absque dilatione transgredere: ne forte absorbeatur rex, & omnis populus qui cum eo est.

17 Jonathas autem & Achimaas stabant juxta Fon-

224. LIBER II. REGUM, CAP. XVII.

Fontem Rogel: abiit ancilla & nuntiavit eis: & illi profecti sunt, ut referrent ad regem David nuntium, non enim poterant videri, aut introire civitatem.

18 Vidit autem eos quidam puer, & indicavit Absalom: illi vero concito gradu ingressi sunt domum cuiusdam viri in Bahurim, qui habebat puteum in vestibulo suo, & descenderunt in eum.

19 Tulit autem mulier, & expandit velamen super os putei, quasi ficcans ptisanas: & ficiuit res.

20 Cumque venissent servi Absalom in domum, ad mulierem dixerunt: Ubi est Achimaas & Jonathas? Et respondit eis mulier: Transferunt festinanter, gustata paululum aqua. At hi qui querabant, cum non reperissent, reverti sunt in Jerusalēm.

21 Cumque abiissent, ascenderunt illi de puto, & pergentes nuntiaverunt regi David, & dixerunt: Surgite, & transite cito fluvium: quoniam hujuscemodi dedit consilium contra vos Achitophel.

22 Surrexit ergo David, & omnis populus qui cum eo erat, & transferunt Jordanem, donec dilucideceret: & ne unus quidem residuus fuit, qui non transficeret fluvium.

23 Porro Achitophel videns quod non fuisset factum consilium suum, stravit alpinum suum, surrexitque & abiit in dominum suum & in civitatem suam: & disposita domo sua, suspedio interiit, & sepultus est in sepulchro patris sui.

24 David autem venit in Castra, & Absalom transivit Jordanem, ipse & omnes viri Israel cum eo.

25 Amasa vero constituit Absalom pro Joab super exercitum: Amasa autem erat filius viri, qui vocabatur Jetra de Iesraeli, qui ingressus est ad Abigail filiam Naassororem Sarviæ, quæ fuit mater Joab.

26 Et castrametatus est Israel cum Absalom in Terra Galaad.

27 Cumque venisset David in Castra, Sobi filius Naas de Rabbath filiorum Ammon, & Machir

LIBER II. REGUM, CAP. XVIII. 225

chir filius Ammihel de Lodabar, & Berzellai Galaadites de Rogelim,

28 Obtulerunt ei stratoria, & tapetia, & vasæ fidilia, frumentum, & hordeum, & farinam, & polentam, & fabam, & lentem, & frixum cicer,

29 Et mel, & butyrum, oves, & pingues vitulos. Dederuntque David, & populo, qui cum eo erat, ad vesendum: suspicati enim sunt populum fame, & siti fatigari in deserto.

C A P U T X V I I I .

Absalom victus prælio, & de queru pendens ab Joab transfoditur, quod audiens David, amare eum fecit.

Igitur considerato David populo suo, confituit super eos tribunos & centuriones,

2 Et dedit populi tertiam partem sub manu Joab, & tertiam partem sub manu Abisai filii Sarviæ fratris Joab, & tertiam partem sub manu Ethai, qui erat de Geth, dixitque rex ad populum: Egregiar & ego vobiscum.

3 Et respondit populus: Non exhibis: five enim fugerimus, non magnopere ad eos de nobis pertinebit: five media pars ceciderit e nobis non fatis curabunt: quia tu unus pro decem millibus computaris: melius est igitur ut sis nobis in urbe praefidio.

4 Ad quos rex ait: Quod vobis videtur rectum, hoc faciam. Sterit ergo rex juxta portam: egrediebaturque populus per turmas suas centeni, & milieni.

5 Et præcepit rex Joab, & Abisai, & Ethai, dicens: Servate mihi puerum Absalom. Et omnis populus audiebat præcipientem regem cunctis principibus pro Absalom.

6 Itaque egressus est populus in campum contra Israel, & factum est prælium in saltu Ephraim.

7 Et cæsus est ibi populus Israel ab exercitu David, factaque est plaga magna in die illa, viinti millium.

8 Fuit autem ibi prælium dispersum super faciem omnis terræ, & multo plures erant, quos saltus consumperat de populo, quam hi quo voraverat gladius in die illa.

226 LIBER II. REGUM, CAP. XVIII.

9 Accidit autem ut occurreret Absalom servis David, sedens mulo. Cumque ingressus fuisset mulus subter condensam quercum & magnam, adhaesit caput ejus querui: & illo suspenso inter cœlum & terram, mulus, cui infederat, pertransivit.

10 Vedit autem hoc quispiam, & nuntiavit Joab, dicens: Vidi Absalom pendere de queru.

11 Et ait Joab viro, qui nuntiaverat ei: Si vidisti, quare non confodisti eum cum terra, & ego dedissem tibi decem argenti siclos, & unum balteum?

12 Qui dixit ad Joab: Si appenderes in manibus meis mille argenteos, nequaquam mitterem manum meam in filium regis: audientibus enim nobis præcepit rex tibi, & Abisai & Ethai, dicens: Custodite mihi puerum Absalom.

13 Sed & si fecissem contra animam meam auctaer, nequaquam hoc regem latere potuisset, & tu flares ex adverso.

14 Et ait Joab: Non sicut tu vis, sed aggrediar eum coram te. Tulit ergo tres lanceas in manus sua, & infixit eas in corde Absalom. Cumque adhuc palpitaret hærens in queru,

15 Cucurrerunt decem juvenes armigeri Joab, & percutientes interfecerunt eum.

16 Cecinit autem Joab buccina, & retinuit populum, ne persequeretur fugientem Irael, volens parcer multitudini.

17 Et tulerunt Absalom, & projecerunt eum in saltu, in foveam grandem, & comportaverunt super eum acervum lapidum magnum nimis: omnis autem Irael fugit in tabernacula sua.

18 Porro Absalom erexerat sibi, cum adhuc viveret, titulum qui est in Valle regis: dixerat enim: Non habeo filium, & hoc erit monimentum nominis mei. Vocavitque titulum nomine suo, & appellatur Manus Absalom, usque ad hanc diem.

19 Achimaas autem filius Sadoc, ait: Curram, & nuntiabo regi, quia judicium fecerit ei Dominus de manu inimicorum ejus.

20 Ad quem Joab dixit: non eris nuntius in haec

LIBER II. REGUM, CAP. XVIII. 227

hac die, sed nuntiabis in alia: hodie nolo te nuntiare, filius enim regis est mortuus.

21 Et ait Joab Chusi: Vade, & nuntia regi quæ vidisti. Adoravit Chusi Joab, & cucurrit.

22 Rursum autem Achimaas filius Sadoc dixit ad Joab: Quid impedit si etiam ego currere post Chusi? Dixitque ei Joab: Quid vis currere fili mi? non eris boni nuntii bajulus.

23 Qui respondit: Quid enim si cucurrero? Et ait ei: Curre. Currens ergo Achimaas per viam compendii, transfiit Chusi.

24 David autem sedebat inter duas portas: speculator vero, qui erat in fastigio portæ super murum, elevans oculos, vidi hominem currentem solum.

25 Et exclamans indicavit regi, dixitque rex: Si solus est, bonus est nuntius in ore ejus. Proferante autem illo, & accedente proprius,

26 Vedit speculator hominem alterum currentem, & vociferans in culmine, ait: Apparet mihi alter homo currens solus. Dixitque rex: Et iste bonus est nuntius.

27 Speculator autem, Contemplor, ait, cursum prioris, quasi cursum Achimaas filii Sadoc. Et ait rex: Vir bonus est, & nuntium portans bonum, venit.

28 Clamans autem Achimaas, dixit ad regem: Salve rex. Et adorans regem coram eo pronus in terram, ait: Benedictus Dominus Deus tuus, qui conclusit homines qui levaverunt manus suas contra dominum meum regem.

29 Et ait rex: Estne pax pueru Absalom: Dixitque Achimaas: Vidi tumultum magnum, cum mitteret Joab servus tuus, o rex, me ferrum tuum: nescio aliud.

30 Ad quem rex: Transi, ait, & stahie. Cumque ille transfiset, & staret,

31 Apparuit Chusi: & veniens ait: Bonum apporto nuntium, domine mi rex: judicavit enim pro te Dominus hodie de manu omnium qui surrexerunt contra te.

32 Dixit autem rex ad Chusi: Estne pax pueru
P 2 ro

20 Absalom? Cui respondens Chus, Fiant, inquit, sicut puer, inimici domini mei regis, & universi qui confurgunt adversus eum in malum.

33 Contristatus itaque rex, ascendit cenaculum portæ, & flevit. Et sic loquebatur, vadens: * Fili mi Absalom, Absalom fili mi: quis mihi tribuat ut ego moriar pro te, Absalom fili mi, fili mi Absalom?

* Infra
19. 4.

CAPUT XIX.

David Joab verbis commotus cessat plangere Absalom, & suos conspiratores sibi reconciliat, & a viris Iuda in Ierusalem reducitur, ac Semei veniam precanti ignoscit, & Miphobeth recipit, jubens ut agros cum Siba dividat: valedicit ipsi Berzellai retinens secum Chamaan, Israel autem cum Iuda pro Davide acriter contendit.

1 Nuntiatum est autem Joab quod rex fleret & lugeret filium suum:

2 Et verla est victoria in luctum in die illa omni populo: audivit enim populus in die illa dici: Dolet rex super filio suo.

3 Et declinavit populus in die illa ingredi civitatem, quomodo declinare folet populus versus & fugiens de prelio.

4 Porro rex operuit caput suum, & clamabat voce magna: Fili mi Absalom, Absalom fili mi, fili mi.

5 Ingressus ergo Joab ad regem in domum dicit: Confudisti hodie vultus omnium servorum tuorum, qui salvam fecerunt animam tuam: & animam filiorum tuorum, & filiarum tuarum: & animam uxorum tuarum, & animam concubinorum tuarum.

6 Diligis odientes te, & odio habes diligentes te: & offendisti hodie quia non curas de ducibus tuis, & de servis tuis: & vere cognovi modo, quia si Absalom viveret, & omnes nos occubassimus, tunc placaret tibi.

7 Nunc igitur surge, & procede, & alloquens satisfac servis tuis: juro enim tibi per Dominum, quod si non exieris, ne unus quidem remansurus sit tecum nocte hac: & pejus erit hoc tibi, quam omnia

omnia mala, quæ venerunt super te ab adolescentia tua usque in praesens.

8 Surrexit ergo rex & fedit in porta: & omni populo nuntiatum est quod rex federet in porta: venitque universa multitudo coram rege: Israel autem fugit in tabernacula sua.

9 Omnis quoque populus certabat in cunctis triubus Israel, dicens: Rex liberavit nos de manu inimicorum nostrorum, ipse salvavit nos de manu Philistinorum: & nunc fugit de terra propter Absalom.

10 Absalom autem, quem unximus super nos, mortuus est in bello: usquequo filetis, & non reducitis regem?

11 Rex vero David misit ad Sadoc, & Abiathar sacerdotes, dicens: Loquimini ad maiores natu Iuda, dicentes: Cur venitis novissimi ad reducendum regem in domum suam? (sermo autem omnis Israel pervenerat ad regem in domo ejus.)

12 Fratres mei vos, os meum, & caro mea vos, quare novissimi reducitis regem?

13 Et Amalæ dicite: Nonne os meum & caro mea es? Haec faciat mihi Deus, & haec addat, si non magister militiae fueris coram me omni tempore pro Iacob.

14 Et inclinavit cor omnium virorum Juda, quasi viri unius: miseruntque ad regem, dicentes: Revertere tu, & omnes servi tui.

15 Et reversus est rex: & venit usque ad Jordanem, & omnis Juda venit usque in Galgalam, ut occurreret regi, & traduceret eum Jordanem.

16 * Festinavit autem Semei filius Gera filii Jemini de Bahurim, & descendit cum viris Juda in occursum regis David,

17 Cum mille viris de Benjamin, & Siba puer de domo Saul: & quindecim filii ejus, ac virginis servi erant cum eo: & irrumpentes Jordanem,

ante regem

18 Transierunt vada, ut traducerent domum regis, & facerent juxta iussionem ejus: Semei autem filius Gera prostratus coram rege, cum jam transisset Jordanem,

^{3 Reg.}
^{2. 8.}

19 Dixit ad eum: Ne reputes mihi domine iniuitatem, neque memineris injuriarum servi tui in die qua egressus es domine mi rex de Ierusalem, neque ponas rex in corde tuo.

20 Agnosco enim servus tuus peccatum meum: & idcirco hodie primus veni de omni domo Joseph, descendique in occursum domini mei regis.

21 Respondens vero Abisai filius Sarvæ, dixit: Numquid pro his verbis non occidetur Semei, quia maledixit christo Domini?

22 Et ait David: Quid mihi, & vobis filii Sarvæ? cur efficimini mihi hodie in Satan? ergone hodie interficietur vir in Israel? an ignore hodie me factum regem super Israel?

23 Et ait rex Semei: Non morieris. Juravitque ei.

24 Miphiboseth quoque filius Saul descendit in occursum regis, illotis pedibus, & intonca barba: vestefque suas non laverat a die qua egressus fuerat rex, usque ad diem reversionis ejus in pace.

25 Cumque Ierusalem occurrit regi, dixit ei rex: Quare non venisti mecum Miphiboseth?

26 Et respondens ait: Domine mi rex, servus meus contempnit me: dixique ei ego famulus tuus ut sterneret mihi asinum, & ascendas abirem cum rege: claudus enim sum servus tuus.

27 * Insuper & accusavit me servum tuum ad te dominum meum regem: tu autem domine mi rex, sicut Angelus Dei es, fac quod placitum est tibi,

28 Neque enim fuit domus patris mei, nisi morti obnoxia domino meo regi: tu autem posuisti me servum tuum inter convivas mensæ tuæ: quid ergo habeo justæ querelæ? aut quid possum ultra vociferari ad regem?

29 Ait ergo ei rex: Quid ultra loqueris? fixum est quod locutus sum: tu, & Siba dividite possessiones.

30 Reponditque Miphiboseth regi: Etiam cuncta accipiat, postquam reversus est dominus meus rex pacifice in domum suam.

31 Berzellai quoque Galaadites, descendens de Rogelim, traduxit regem Jordanem, paratus etiam ultra fluvium prosequi eum.

32

32 * Erat autem Berzellai Galaadites senex ^{Supra} 17. 28. valde, id est, octogenarius, & ipse præbuit ali- 3. Ref. menta regi, cum moraretur in castris: fuit quippe vir dives nimis.

33 Dixit itaque rex ad Berzellai: Veni tecum, ut requiescas securus tecum in Ierusalem.

34 Et ait Berzellai ad regem: Quot sunt dies annorum vitæ meæ, ut ascendam cum rege in Ierusalem?

35 Octogenarius sum hodie: nunquid vigent sensus mei ad discernendum suave, aut amarum? aut delectare potest servum tuum cibus & portus? vel audire possum ultra vocem cantorum, atque cantatricum? quare servus tuus sit oneri domino meo regi?

36 Paululum procedam famulus tuus ab Jordane tecum: non indigo hac vicissitudine,

37 Sed obsecro ut revertar servus tuus, & moriar in civitate mea, & sepeliar juxta sepulchrum patris mei, & matris meæ. Est autem servus tuus Chamaam, ipse vadat tecum, domine mi rex, & fac ei quidquid tibi bonum videtur.

38 Dixit itaque ei rex: Mecum transeat Chamaam, & ego faciam ei quidquid tibi placuerit, & omne, quod petieris a me, impetrabis.

39 Cumque transisset universus populus & rex Jordanem, osculatus est rex Berzellai, & benedixit ei: & ille reversus est in locum suum.

40 Transfivit ergo rex in Galgalam, & Chamaam cum eo. Omnis autem populus Juda traduxerat regem, & media tantum pars adfuerat de populo Israel.

41 Itaque omnes viri Israel concurrentes ad regem, dixerunt ei: Quare te furati sunt fratres nostri viri Juda, & traduxerunt regem & domum ejus Jordanem, omnesque viros David cum eo?

42 Et respondit omnis vir Juda ad viros Israel: Quia mihi propior est rex: cur irascaris super hac re? numquid comedimus aliquid ex rege, aut munera nobis data sunt?

43 Et respondit vir Israel ad viros Juda, & ait: Decem partibus major ego sum apud regem, magisque ad me pertinet David quam ad te: cur

P 4

fe-

fecisti mihi injuriam, & non mihi nuntiatum est priori, ut reducerem regem meum? Durius autem responderunt viri Iuda viris Israel.

CAPUT XX.

Joab cum fratre Abisai persequens Sebam filium Bochri moventem contra David seditionem in Israe, Amasam in via occidit, tandemque ab obdione Abelæ, misso Seba per murum capite, discedit.

IAccidit quoque ut ibi esset vir Belial, nominis Seba, filius Bochri, vir Jemineus: & cecinit buccina, & ait: Non est nobis pars in David, neque hæreditas in filio Isai: revertere in tabernacula tua Israel.

2 Et separatus est omnis Israel ab David, secutusque est Seba filium Bochri: viri autem Juda, adhæserunt regi suo a Jordaneusque Jerusalem.

3 Cumque venisset rex in domum suam in Jerusalem, tulit decem mulieres concubinas, quas dereliquerat ad custodiendam domum, & tradidit eas in custodiam, alimenta eis præbens: & non est ingressus ad eas, sed erant clausæ usque in diem mortis suæ in viduitate viventes.

4 Dixit autem rex Amasæ: Convoca mihi omnes viros Iuda in diem tertium, & tu adesto præfens.

5 Abiit ergo Amasa ut convocaret Judam, & moratus est extra placitum quod ei constituerat rex.

6 Ait autem David ad Abisai: Nunc magis afflitterus est nos Seba filius Bochri quam Absalom: tolle igitur servos domini tui, & persequere eum, ne forte inveniat civitates munitas, & effugiat nos.

7 Egressi sunt ergo cum eo vires Joab, Cerebri quoque & Phelethi: & omnes robusti exierunt de Jerusalem ad persequendum Seba filium Bochri.

8 Cumque illi essent juxta lapidem grandem, qui est in Gabaon, Amasa veniens occurrit eis. Porro Joab vultus erat tunica strigata ad mensuram habitus sui, & desuper accinctus gladio dependente usque ad ilia, in vagina, qui fabricatus leviter egredi poterat, & percutere.

9

9 Dixit itaque Joab ad Amasam: Salve mihi frater. * Et tenuit manu dextera mentum Amasæ, ^{3. Reg.} quasi osculans eum.

10 Porro Amasa non observavit gladium, quem habebat Joab, qui percussit eum in latere, & effudit intestina ejus in terram, nec secundum vulnus apposuit, & mortuus est. Joab autem, & Abisai frater ejus, persecuti sunt Seba filium Bochri.

11 Interea quidam vires, cum stetissent juxta cadaver Amasæ, de sociis Joab, dixerunt: Ecce qui esse voluit pro Joab comes David.

12 Amasa autem conspersus sanguine, jacebat in media via. Vidi hoc quidam vir quod subsisteret omnis populus ad videndum eum, & amavit Amasam de via in agrum, operiisque eum vestimento, ne subsisterent transeuntes propter eum.

13 Amato ergo illo de via, transibat omnis vir sequens Joab ad persequendum Seba filium Bochri.

14 Porro ille transferat per omnes tribus Israel in Abelam, & Bethmaacha: omnesque viri electi congregati fuerant ad eum.

15 Venerunt itaque & oppugnabant eum in Abelam, & in Bethmaacha, & circumdederunt munitionibus civitatem, & obseffa est urbs: omnis autem turba, quæ erat cum Joab, moliebatur destruere muros.

16 Et exclamavit mulier sapiens de civitate: Audite, dicite Joab: Appropinqua huc, & loquar tecum.

17 Qui cum accessisset ad eam: ait illi: Tu es Joab? Etile respodit: Ego. Ad quem sic locuta est: Audi sermones ancillæ tuæ. Qui respondit: Audio.

18 Rursumque illa, Sermo, inquit, dicebatur in veteri proverbio: Qui interrogant, interrogant in Abelam: & sic perficiebant.

19 Nonne ego sum quæ respondeo veritatem in Israel, & tu queris subvertere civitatem, & evertre matrem in Israel? Quare precipitas hæreditatem Domini?

20 Respondensque Joab, ait: Abiit, abiit hoc a me: non præcipito, neque demolior,

21

21 Non sic se habet res, sed homo de monte Ephraim Seba, filius Bochri cognomine, levavit manum suam contra regem David: tradidit illum solum, & recedemus a civitate. Et ait mulier ad Joab: Ecce caput ejus mittetur ad te per murum.

22 Ingressa est ergo ad omnem populum, & locuta est eis sapienter: qui abscessum caput Seba filii Bochri proicerunt ad Joab. Et ille cecinit tuba, & recesserunt ab urbe, unusquisque in tabernacula sua; Joab autem reversus est Jerusalem ad regem.

* Supra
8. 16. 23 * Fuit ergo Joab super omnem exercitum Israel: Banaias autem filius Joiadæ super Cerethœs & Phelethœs.

24 Aduram vero super tributa: porro Josaphat filius Ahilud, a commentariis.

25 Siva autem, scriba: Sadoc vero & Abiathar, sacerdotes.

26 Ira autem Jairites erat sacerdos David.

C A P U T   X X I .

Immissa propter Saulis in Gabaonitas injustum sævitiam fame triennali, ad illorum petitionem David Saulis reliquias, præter Miphiboseth tradit ut crucifigerentur, quarum ossa una cum Saulis & Jonathæ ossibus jubar sepulture tradi: narrantur & quatuor bella Davidis adversus Philisthos.

1 FActa est quoque fames in diebus David tribus annis jugiter: & consuluit David oraculum Domini. Dixitque Dominus: Propter Saul, & domum ejus sanguinum, quia occidit Gabaonitas.

* 2 Vocatis ergo Gabaonitis, rex dixit ad eos. (Porro Gabaonitæ non erant de filiis Israel, sed reliquiæ Amorrœorum: * filii quippe Israel, iuraverant eis, & voluit Saul percutere eos zelo, quasi pro filiis Israel & Juda)

3 Dicit ergo David ad Gabaonitas: Quid faciam vobis? & quod erit veluti piaculum, ut benedicatis hæreditati Domini?

uper

4 Dixeruntque ei Gabaonitæ: non est nobis super argento & auro questio, sed contra Saul, & contra domum ejus; neque volumus ut interficiatur homo de Israel. Ad quos rex ait: Quid ergo vultis ut faciam vobis?

5 Qui dixerunt regi: Virum, qui attrivit nos, & oppresstitique, ita delere debemus, ut ne unus quidem residuus sit de stirpe ejus in cunctis finibus Israël.

6 Dentur nobis septem viri de filiis ejus, ut crucifigamus eos Domino in Gabaa Saul, quondam electi Domini. Et ait rex: Ego dabo.

7 * Pepercitque rex Miphiboseth filio Jonathæ filii Saul, propter jusjurandum Domini, quod fuerat inter David & inter Jonathan filium Saul. * 1. Reg. 18. 1.

8 Tulit itaque rex duos filios Respha filiæ Aia, quos peperit Sauli Armoni, & Miphiboseth: & quinque filios Michol filiæ Saul, quos generat Hadrieli filio Berzellai, qui fuit de Molathi,

9 Et dedit eos in manus Gabaonitarum: qui crucifixerunt eos in monte coram Domino: & ceciderunt hi septem simul occisi in diebus messis primis, incipiente messione hordei.

10 Tollens autem Respha filia Aia, cilicium substravit sibi supra petram ab initio messis, donec stillaret aqua super eos de celo: & nondimicavit aves lacerare eos per diem, neque bestias per noctem.

11 Et nuntiata fuit David quæ fecerat Respha, filia Aia, concubina Saul.

12 Et abiit David, & tulit ossa Saul, & ossa Jonathæ filii ejus a viris Jabel Galaad, * qui fu- * 1. Reg. rati fuerant ea de platea Bersan, in qua suspen- 31. 12. derant eos Philisthiim, cum interfecissent Saul in Gelboe:

13 Et asportavit inde ossa Saul, & ossa Jonathæ filii ejus: & colligentes ossa eorum, qui affixi fuerant,

14 Sepelierunt ea cum ossibus Saul & Jonathæ filii ejus in Terra Benjamin, in latere, in sepulchro Cis patris ejus: fecerantque omnia, que præcepérat rex, & repropitiatus est Deus terra post haec,

15 Fa-

15 Factum est autem rursum prælum Philistinorum adversum Israel, & descendit David, & servi ejus cum eo, & pugnabant contra Philistium. Deficiente autem David,

^{* 1. Reg.}
^{17. 7.}
16 Jesibenob, qui fuit de genere Arapha, * cuius ferrum hasta trecentas uncias appendebat, & accinctus erat ense novo, natus est percutere David,

17 Præsidioque ei fuit Abisai filius Sarviae, & percussum Philisthem interfecit. Tunc juraverunt viri David, dicentes: Jam non egredieris nobiscum in bellum, ne extinguis lucernam Israel.

^{* 1. Par.}
^{so. 4.}
18 * Secundum quoque bellum fuit in Gob contra Philisthaeos: tunc percussit Sobochai de Husati, Saph de stirpe Arapha de genere gigantum.

19 Tertium quoque fuit bellum in Gob contra Philisthaeos, in quo percussit Adeodatus filius Sal-tus polymitarius Bethlehemites Goliath Gethæum, cuius hastæ hasta erat quasi lictoriorum texentium.

20 Quartum bellum fuit in Geth: in quo vir fuit excelsus, qui senos in manibus pedibusque habebat digitos, id est viginti quatuor, & erat de origine Arapha.

21 Et blasphemavit Israel: percussit autem eum Jonathan filius Samaa fratri David.

22 Hi quatuor nati sunt de Arapha in Geth, & ceciderunt in manu David, & servorum ejus.

C A P U T   X X I I .

Conticum gratiarum actionis David pro sua ab omnibus inimicis liberatione.

^{* Psalm.}
^{17. 3.}
1 L oetus est autem David Domino verba car-minis hujus, in die qua liberavit eum Dominus de manu omnium inimicorum suorum, & de manu Saul.

2 Etaut: * Dominus petra mea, & robur meum, & salvator meus.

3 Deus fortis meus sperabo in eum: scutum meum, & cornu salutis meæ, elevator meus, & refugium meum: salvator meus, de iniuritate liberabis me.

^{* Psalm.}
^{17. 4.}
4 * Laudabilem invocabo Dominum: & ab ini-micis meis falsus ero.

5 Quia circumdederunt me contritiones mortis: torrentes Belial terruerunt me.

6 Funes inferni circumdederunt me: prævene-runt me laquei mortis.

7 In tribulatione mea invocabo Dominum, & ad Dæum meum clamabo: & exaudiet de templo suo vocem meam, & clamor meus veniet ad au-res ejus.

8 Commota est & contremuit terra: fundamen-ta montium conculsa sunt, & conquassata, quo-niam iratus est eis.

9 Ascendit fumus de naribus ejus, & ignis de ore ejus vorabit: carbones succensi sunt ab eo.

10 Inclinavit cœlos, & descendit: & caligo sub-peditibus ejus.

11 Et ascendit super Cherubim, & volavit: & lapsus est super pennis venti.

12 Posuit tenebras in circuitu suo latibulum; cibrans aquas de nubibus cœlorum.

13 Prae fulgore in conspectu ejus, succensi sunt carbones ignis.

14 Tonabit de cœlo Dominus: & excelsus da-bit vocem suam.

15 Misit sagittas & dissipavit eos: fulgor, & confuspsit eos.

16 Et apparuerunt effusiones maris, & revelata sunt fundamenta orbis, ab increpatione Domini, ab inspiratione spiritus furoris ejus.

17 Misit de excelso, & assumpit me: & extra-xit me de aquis multis.

18 Liberavit me ab inimico meo potentissimo, & ab his qui oderant me: quoniam robustiores me eran.

19 Prævenit me in die afflictionis meæ, & factus est Dominus firmamentum meum,

20 Et eduxit me in latitudinem, liberavit me, quia complacui ei.

21 Retribuet mihi Dominus secundum justi-tiam meam: & secundum munditiam manuum mea-rum reddet mihi,

22 Quia custodivi vias Domini, & non egi im-pie, a Deo meo,

23 Omnia enim judicia ejus in conspectu meo: & precepta ejus non amovi a me.